

Algemene Beschouwingen Rozendaal 2026

Geachte voorzitter, beste aanwezigen,

Voor ons ligt het rapport *Toekomstbestendig Rozendaal*. Een rapport dat zorgvuldig in kaart brengt waar onze gemeente staat, welke uitdagingen op ons afkomen en welke keuzes wij de komende jaren onder ogen moeten zien. Het rapport laat een genuanceerd beeld zien: Rozendaal beschikt over uitzonderlijk veel kwaliteiten, maar tegelijkertijd worden de structurele kwetsbaarheden steeds duidelijker zichtbaar.

Allereerst willen wij onze waardering uitspreken voor iedereen die aan dit onderzoek heeft meegewerkt: inwoners, medewerkers, bestuurders, regionale partners en onderzoekers. Juist omdat het onderwerp gevoelig ligt, is het belangrijk dat de discussie wordt gevoerd op basis van feiten en niet op basis van sentiment alleen.

Een gemeente om trots op te zijn

Het rapport bevestigt wat velen van ons al lang weten. Rozendaal is een bijzondere gemeente. Inwoners waarderen de korte lijnen, de persoonlijke dienstverlening, de betrokkenheid van het bestuur en de sterke dorpsidentiteit. De tevredenheid over de gemeentelijke dienstverlening is hoog en juist de menselijke maat wordt als grote kracht genoemd.

Dat zijn geen vanzelfsprekende kwaliteiten. Het zijn kwaliteiten die door generaties bestuurders, medewerkers, vrijwilligers en inwoners in ruim 200 jaar zijn opgebouwd. Die kwaliteiten mogen wij niet lichtvaardig opgeven.

Voor Rosendaal'74 staat daarom één uitgangspunt centraal: de belangen van de inwoners van Rozendaal moeten altijd leidend zijn. Niet de bestuursvorm op zichzelf, maar de vraag welke bestuursvorm de beste toekomst biedt voor onze inwoners.

De werkelijkheid onder ogen zien

Tegelijkertijd kunnen wij niet om de conclusies van het rapport heen. De financiële uitdagingen zijn structureel. Vanaf 2027 ontstaan tekorten die niet eenvoudig zijn op te lossen met bezuinigingen of belastingverhogingen. Veel uitgaven liggen vast en de woonlasten behoren al tot de hoogste van vergelijkbare gemeenten.

Daarnaast is de ambtelijke organisatie kwetsbaar. Met slechts 13,5 fte moeten steeds meer en steeds complexere taken worden uitgevoerd. Medewerkers zetten zich met grote betrokkenheid in, maar de werkdruk is hoog en de ruimte voor beleidsontwikkeling en vernieuwing is beperkt.

Ook de afhankelijkheid van samenwerking met andere gemeenten neemt toe. Daarbij is vooral van belang dat onze belangrijkste partner, de gemeente Rheden, heeft aangegeven de bestaande samenwerking in de toekomst anders en zakelijker te willen vormgeven.

Dat zijn feiten die wij (helaas) serieus moeten nemen.

Geen schijnzekerheden

Het rapport onderzoekt drie toekomstscenario's: zelfstandig blijven, zelfstandig blijven met vergaande samenwerking en herindeling onder voorwaarden. De belangrijkste conclusie is misschien wel dat er geen eenvoudige oplossing bestaat. Geen enkel scenario is zonder nadelen.

Voor Rosendaal'74 is het van belang dat wij elkaar geen schijnzekerheden bieden.

Wie stelt dat volledige zelfstandigheid zonder risico's mogelijk blijft, vindt daarvoor weinig steun in het rapport. Tegelijkertijd blijkt ook dat vergaande samenwerking op dit moment nauwelijks concreet realiseerbaar is. En een eventuele herindeling kent ingrijpende gevolgen voor de autonomie van ons dorp.

Daarom moeten wij het gesprek open en eerlijk met elkaar voeren.

Wat vinden onze inwoners?

Een belangrijk onderdeel van het onderzoek is de inwonersraadpleging. Daaruit blijkt dat inwoners, net als Rosendaal'74, veel waarde hechten aan de zelfstandigheid van Rosendaal. Maar tegelijkertijd blijkt dat voor veel inwoners de kwaliteit van dienstverlening uiteindelijk belangrijker is dan de bestuursvorm zelf. Als zelfstandigheid niet langer leidt tot goede dienstverlening, zijn inwoners bereid alternatieven te overwegen, mits de identiteit van Rosendaal behouden blijft.

Dat signaal moeten wij serieus nemen. Het betekent dat inwoners niet vragen om een symbolische discussie over zelfstandigheid, maar om een realistische discussie over de toekomst van hun dorp.

De positie van Rosendaal'74

Rosendaal'74 loopt niet vooruit op een definitieve keuze. Dat zou op dit moment onverstandig zijn.

Wij vinden dat in de komende verkenningsfase eerst helder moet worden:

- hoe de financiële ontwikkelingen zich de komende jaren daadwerkelijk ontwikkelen;
- welke gevolgen de voorgenomen fusie tussen Rheden en Brummen zal hebben;

- welke mogelijkheden er daadwerkelijk bestaan voor samenwerking of herindeling;
- en welke voorwaarden Rozendaal wil stellen aan het behoud van zijn identiteit, voorzieningen en invloed.

Wel zijn wij van mening dat het onverantwoord zou zijn om de uitkomsten van dit rapport naast ons neer te leggen. De signalen zijn daarvoor te duidelijk.

Vooruitkijken in plaats van afwachten

Voorzitter,

De grootste fout die wij nu kunnen maken is niets doen. Niet omdat morgen alles verandert, maar omdat de ontwikkelingen die in het rapport worden beschreven al jaren zichtbaar zijn en de komende jaren verder zullen toenemen.

Wij moeten daarom tijdig nadenken over de positie van Rozendaal in de regio. Niet vanuit angst, maar vanuit verantwoordelijkheid namens onze inwoners.

Dat betekent:

- het versterken van onze eigen organisatie waar mogelijk;
- het actief onderhouden van relaties met onze buurgemeenten;
- het voorbereiden van verschillende toekomstscenario's;
- en vooral het betrekken van onze inwoners bij iedere vervolgstap.

Slot

Voorzitter,

Rozendaal staat niet aan de rand van een afgrond. Maar het rapport maakt wel duidelijk dat de vanzelfsprekendheid van onze zelfstandigheid onder druk staat.

Onze opgave is daarom niet om vast te houden aan het verleden, maar om de kwaliteiten van Rozendaal veilig te stellen voor de toekomst.

De vraag die voor ons ligt is uiteindelijk niet: hoe houden we Rozendaal zelfstandig?

De vraag is: **hoe zorgen we ervoor dat Rozendaal in de toekomst nog een sterk, leefbaar en herkenbaar dorp is waar inwoners kunnen rekenen op goede dienstverlening en een betrokken bestuur?**

Die vraag verdient een open, eerlijke en zorgvuldige discussie.

De fractie van Rosendael'74 zal daaraan constructief aan bijdragen.

Dank u wel.